

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д.
Мркоњић Град
за период 01.01 - 31.12.2019. године**

Број: РВ064-20

Бања Лука, 07.12.2020. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја.....	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА.....	3
	Извјештај о ревизији усклађености	3
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	4
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ.....	5
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)	6
	1. Увод	6
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	6
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола	6
	4. Набавке	8
	5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана... 9	
	6. Финансијски извјештаји	10
	6.1. Биланс успјеха	10
	6.1.1. Приходи	10
	6.1.2. Расходи	11
	6.1.3. Финансијски резултат	13
	6.2. Биланс стања.....	14
	6.2.1. Актива	14
	6.2.2. Пасива.....	17
	6.2.3. Ванбилансна евиденција	20
	6.3. Биланс токова готовине	20
	6.4. Временска неограниченост пословања	20
	6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	20
	6.6. Напомене уз финансијске извјештаје.....	21

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град који обухватају: Биланс стања – Извјештај о финансијском положају, Биланс успјеха – Извјештај о укупном резултату у периоду, Биланс токова готовине – Извјештај о токовима готовине и Извјештај о промјенама на капиталу са стањем на дан 31. децембар 2019. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, финансијски извјештаји Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године, финансијску успјешност, токове готовине и промјене на капиталу за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200 - 2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо провели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора.

Временска неограниченост пословања

Зависно предузеће „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град је објелоданило у Напоменама уз финансијске извјештаје, да ће наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања.

Кључна питања ревизије

Кључна питања су она питања која су по нашем професионалном мишљењу била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2019. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине и нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе

настале услед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија проводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује провођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих услед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола, који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 07.12.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с. р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење

Уз ревизију финансијских извјештаја Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град за 2019. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град за 2019. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град.

Бања Лука, 07.12.2020. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с. р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град да обезбиједи да се:

- 1) попис имовине и обавеза врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза;
- 2) признавање активних временских разграничења врши у складу са чланом 20. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике;
- 3) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у складу са захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору Зависног предузећа „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град да обезбиједи да се:

- 4) набавке роба, услуга и радова, врше у складу са Законом о јавним набавкама у смислу да се одабир поступака врши у складу са законом дефинисаним поступцима.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о јавним предузећима,
- Закон о привредним друштвима,
- Закон о електричној енергији,
- Закон о концесијама,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о раду,
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору и Упутство о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле,
- Закон о порезу на добит и Правилник о примјени Закона о порезу на добит,
- Закон о порезу на доходак и Правилник о примјени Закона о порезу на доходак,
- Закон о доприносима,
- Колективни уговор Мјешовитог холдинга “Електропривреда Републике Српске”, а. д. Требиње,
- Правилник о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза,
- Правилник о обрасцу садржају и начину попуњавања путног налога,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору Републике Српске,
- Уредба о условима и начину плаћања готовим новцем.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Зависно предузеће „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град (у даљем тексту: Предузеће) је правно лице са статусом зависног предузећа које послује у оквиру Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“ а. д. Требиње (у даљем тексту: Холдинг). Основано је 19.08.1992. године, на основу Одлуке Јавног предузећа „Електропривреда Републике Српске“ Пале.

Рјешењем Основног суда у Бања Луци од 21.10.2005. године извршена је статусна промјена облика организовања, где је Предузеће као Јавно предузеће добило статус акционарског друштва.

Рјешењем Основног суда у Бања Луци од 24.05.2007. године уписана је промјена облика организовања, промјена пословног имена, промјена структуре основног капитала, сходно одлукама Владе Републике Српске, па Предузеће послује под називом Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“ Матично предузеће а. д. Требиње - ЗП „Хидроелектране на Врбасу“ а. д. Мркоњић Град.

Законом о привредним друштвима („Службени гласник Републике Српске“, број 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17 и 82/19) уређено је оснивање привредних друштава, управљање друштвима, права и обавезе оснивача, статусне промјене, ликвидација привредних друштава и друга питања, а Законом о јавним предузећима („Службени гласник Републике Српске“, број 75/04 и 78/11) уређено је пословање и управљање јавним предузећима у Републици Српској, органи предузећа и друга питања од значаја за рад предузећа.

Основна дјелатност Предузећа је производња електричне енергије, одржавање хидроенергетских постројења, као и вођење надзора над изградњом хидроенергетских објеката на сливу ријека Врбаса и Сане.

Органи Предузећа су Скупштина, надзорни одбор и управа Предузећа (коју чине директор и 4 извршна директора).

Надзор над законитошћу рада Предузећа врши Холдинг и надлежна министарства.

Средства за финансирање Предузећа у 2019. години обезбијеђена су из извора по основу произведене електричне енергије и из других извора.

Ревизијом су обухваћени неконсолидовани финансијски извјештаји Предузећа за 2019. годину.

На Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Предузећа за период 01.01 - 31.12.2019. године, није било примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске први пут је ангажована на провођењу финансијске ревизије Предузећа.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Доношењем интерних аката Статута, Правилника о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, Правилника о интерним контролама и интерним контролним поступцима и других аката, створене су претпоставке за успостављање система интерних контрола.

Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста у Предузећу, систематизована су 122 радна мјеста за 196 извршилаца, а на дан 31.12.2019. године запослен је био 151 извршилац, од чега 150 извршилаца на неодређено вријеме и 1 извршилац на одређено вријеме.

Правилник о интерним контролама и интерним контролним поступцима из 2011. године није усклађен са одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16), што није у складу са чланом 59. наведеног закона.

На основу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17) Предузеће је донијело одлуку којом је именовало одговорно лице које је задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле, План рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле и исто је достављено Централној јединици за хармонизацију финансијског управљања и контроле и интерне ревизије, као и полугодишњи и годишњи извјештаји за 2019. годину.

У току ревизије Предузеће је донијело акт о управљању ризицима којим се уређују организациони циљеви и задаци, процјена ризика и управљање ризицима и дефинисало кључне пословне процесе, као и књигу пословних процеса.

Функција интерне ревизије организационо је успостављена као одјељење за интерну ревизију и исто је у току 2019. године проводило активности у складу са годишњим планом за 2019. годину.

Интерним актима нису прописане процедуре о употреби и ограничењу трошкова за фиксне и мобилне телефоне.

Норматив потрошње горива за службена возила Предузеће је донијело током 2020. године, а до тада је вршена анализа потрошње горива на основу техничких података возила. Правилником о коришћењу возила и службеним путовањима у Предузећу, дефинисано је да право на сталну употребу службених возила имају директор и извршни директори (члан 3). У путне налоге за путничка возила која су на сталној употреби директора и извршних директора уписивано је само почетно и крајње стање километара и укупно пређена километража за мјесец дана, што није у складу са чланом 7. Правилника о обрасцу садржају и начину попуњавања путног налога („Службени гласник Републике Српске“, број 74/17).

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2019. године Предузеће дијелом није организовало и извршило у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16 - у даљем тексту: Правилник о попису) и Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (у даљем тексту: Правилник о попису Предузећа), јер:

- прије започињања активности пописа имовине и обавеза пописне листе, нису достављене на овјеру одговорном лицу за организацију и правилност пописа у Предузећу, како је дефинисано чланом 17. став (8) Правилника о попису и чланом 16. тачка 8) Правилника о попису Предузећа;
- попис земљишта у вриједности од 4.887.207 КМ (које је исказано на позицији осталих нематеријалних права) извршен је на основу књиговодствених евиденција и исто није пописано на посебним пописним листама, како је дефинисано чланом 24. Правилника о попису Предузећа, јер Предузеће не посједује документацију о власништву и трајном коришћењу земљишта (активности у вези доказивања права власништва и трајног права коришћења

земљишта су у току), као и градско грађевинско земљиште површине 1.444м² (за објекат гараже) и земљиште површине 1.289м² (за објекат Управне зграде) није пописано на посебним пописним листама, иако за исто постоји документација о власништву;

- за утврђивање стварног стања потраживања и обавеза комисија је користила углавном књиговодствену евиденцију, што није у складу чланом 12. Правилника о попису и одредбама Правилника о попису Предузећа (члан 37., 38., 42 и 46.);
- у извјештајима пописних комисија нису наведени подаци о стручној и професионалној квалификацији, као и о радном ангажману лица ангажованих на попису, како је дефинисано чланом 20. тачка 2) Правилника о попису и чланом 52. тачка 1) подтачка б) Правилника о попису Предузећа.

Препоручује се директору да обезбиједи да се попис имовине и обавеза врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Осим за претходно наведено, ревизија није утврдила друге недостатке система интерних контрола, чиме су створене претпоставке за функционисање истих на начин да се обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са законима и другим прописима.

4. Набавке

Планом јавних набавки роба, услуга и радова за 2019. годину, планиране су набавке у укупној вриједности од 12.626.112 КМ (без пореза на додатну вриједност у даљем тексту: ПДВ), а ребалансом плана јавних набавки 5.614.020 КМ (без ПДВ-а). У Ребалансу плана јавних набавки за 2019. годину наведене су и процедуре јавних набавки које су планиране Планом јавних набавки за 2018. годину у износу од 623.041 КМ (поступци започети, а нису завршени у 2018. години већ у 2019. години).

У складу са Законом о јавним набавкама („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 39/14 у даљем тексту: Закон) Предузеће је у току 2019. године провело 106 поступака укупне вриједности од 757.473 КМ (без ПДВ – а) и то:

- 23 преговарачка поступка без објаве обавјештења о набавци (319.006 КМ), а односе се на рекламирање предузећа, пројектантске, истраживачке, консултантске и активности службе стручног надзора изградње, чишћење плутајућег отпада из акумулационог језера, годишња техничка подршка и сервисирање у пост гарантном периоду за систем управљања и објављивање огласних материјала;
- 22 поступка по конкурентском захтјеву за достављање понуда (266.046 КМ), а односе се на мониторинг ифтиофауне и акватичких заједница, мјерење интензитета утицаја, испитивање квалитета воде, израда симулационе анализе, канцеларијски материјал, провјера параметара система, набавка заштитне обуће;
- 59 поступака путем директног споразума (149.590 КМ);
- 2 поступка према Анекс II дио Б (22.831 КМ), а односе се на систематске љекарске прегледе.

За дио планираних набавки за 2019. годину у вриједности од 4.233.506 КМ у 2019. години није покренут поступак. За набавке од 623.041 КМ (без ПДВ) покренути су поступци крајем 2018. године, уговори су закључени у 2019. години, а набавке се односе углавном на набавку намирница за исхрану, одржавање аутомобила и реконструкцију приступног пута и друге набавке.

Ревизијским испитивањем обухваћене су набавке у вриједности од 571.417 (75%). У оквиру ревидираних поступака јавних набавки утврђене су неусклађености са

Законом, Правилником о поступку директног споразума („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 90/14) и Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 90/14 и 20/15), како слиједи:

- Планом јавних набавки за 2019. годину планиран је отворени поступак у вриједности од 90.000 КМ (без ПДВ) на име услуга чишћења плутајућег отпада из акумулационог језера ХЕ „Бочац“ и из корита Црне Ријеке укључујући и обални појас (на нивоу цијеле године), а Предузеће је провело преговарачки поступак без објављивања обавјештења о набавци, позивајући се на члан 21. став (1) тачка д), којим је дефинисано да се проводи поступак због доказивих разлога крајње хитности. За провођење наведеног поступка нису били испуњени услови, који су прописани наведеним чланом Закона, као и услови који су наведени у тендерској документацији, који би упућивали на хитност поступка. Уговорена је вриједност од 108.000 КМ и иста је већа од процијењене вриједност;
- за услуге рекламе и маркетинга Предузеће је у току 2019. године закључило уговоре у вриједности од 90.966 КМ, а након спроведених процедура путем преговарачких поступака без објаве обавјештења, а да за исте нису били испуњени услови који су прописани чланом 21. Закона, за примјену преговарачких поступака без објаве обавјештења, јер наведене услуге представљају услуге из Анекса II дио А;
- за набавку адвокатских услуга тендерска документација није припремљена у складу са чланом 3. став (2) Упутства за припрему модела тендерске документације, јер није извршен детаљан опис посла или задатка.

Препоручује се директору да обезбиједи да се набавке роба, услуга и радова, врше у складу са Законом о јавним набавкама у смислу да се одабир поступака врши у складу са законом дефинисаним поступцима.

5. Припрема и доношење плана пословања и финансијског плана

Смјернице за израду трогодишњег плана пословања које утврђује и доноси Управа и Надзорни одбор Холдинга дефинишу електроенергетски биланс, прогнозу услова пословања, кључне показатеље извршења пословне политике и термин усвајања плана. Након усвајања од стране Владе Републике Српске, Консолидовани план пословања достављен је зависним предузећима на усаглашавање појединачних планова и коначно усвајање. План пословања Предузећа за 2019. годину усвојио је Надзорни одбор 18.01.2019. године, а Скупштина акционара 22.02.2019. године.

Планирана је производња електричне енергије од 278.400.000кWh, укупни приходи од 20.988.326 КМ, укупни расходи од 18.624.000 КМ и бруто добит од 2.364.326 КМ. На бази шестомјесечних показатеља и реалне процјене за друго полугодиште Влада Републике Српске је на приједлог Надзорног одбора Холдинга усвојила Ребаланс електроенергетског биланса за 2019. годину. Ребаланс Плана пословања Предузећа за 2019. годину, усвојио је Надзорни одбор 30.10.2019. године, а Скупштина акционара Предузећа 04.12.2019. године. Ребалансом плана пословања Предузећа за 2019. годину планирани су (за обим производње од 342.064.177 kWh) укупни приходи од 22.198.148 КМ, укупни расходи од 18.053.000 КМ и бруто добит од 4.145.148 КМ.

Ревизијским активностима припреме и доношења Плана и Ребаланса плана пословања Предузећа за 2019. годину, нису утврђене неправилности.

6. Финансијски извјештаји

Предузеће је припремило и презентовало финансијске извјештаје у обрасцима који су прописани Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 63/16).

У 2019. години остварена је производња електричне енергије од 326.244.404 kWh што је за 5% мање од Ребаланса плана пословања Предузећа за 2019. годину. Извјештај о пословању за 2019. годину усвојио је Надзорни одбор Предузећа на сједници од 11.09.2020. године. Скупштина акционара је одржана 24.11.2020. године и на истој је донесена Одлука о усвајању Финансијских извјештаја и Одлука о усвајању Извјештаја о пословању за 2019. годину.

6.1. Биланс успјеха

Извршење Ребаланса плана пословања за 2019. годину исказано је у обрасцу Биланс успјеха (Извјештај о укупном резултату) и у истом су исказани укупни приходи од 21.594.273 КМ или 3% мање од ребалансом планираних прихода и укупни расходи од 17.010.470 КМ или 6% мање од ребалансом планираних расхода.

6.1.1. Приходи

Укупне приходе од 21.594.273 КМ чине пословни приходи, финансијски приходи и остали приходи.

Пословни приходи су исказани у износу од 21.502.974 КМ, а чине их приходи од продаје учинака и остали пословни приходи. Приходи су исказани у обрачунском периоду у којем су и настали.

Приходи од продаје учинака су исказани у износу од 20.453.489 КМ по основу прихода од продаје учинака са повезаним правним лицима, односно приходи од продаје електричне енергије Холдингу по цијенама и тарифама утврђеним од стране Регулаторне комисије за енергетику Републике Српске Требиње, Државне регулаторне комисије за електричну енергију Босне и Херцеговине, који исту продаје електродистрибутивним предузећима, Дистрикту Брчко, квалификованим купцима, независним трговцима или извози.

Међусобни економски односи између јавних предузећа која обављају електроенергетску дјелатност регулисани су у складу са одредбама Закона о електричној енергији („Службени гласник Републике Српске“, број: 34/09, 92/09 и 1/11) и Одлуком Владе Републике Српске о принципима за закључење уговора о међусобним економским односима између јавних предузећа која обављају електроенергетску дјелатност („Службени гласник Републике Српске“, број 120/18). Закључен је 04.01.2019. године Уговор о међусобним економским односима између Холдинга и Предузећа, којим су дефинисани услови купопродаје електричне енергије, обезбјеђење производње електричне енергије за потребе крајњих купаца у Републици Српској, пласман вишкова електричне енергије на тржишту и друга питања.

Остали пословни приходи су исказани у износу од 1.049.485 КМ односе се на услуге секундарне и терцијарне регулације, односно приходе по основу пружених услуга резерве капацитета, дефинисаних Уговором о међусобним економским односима између Холдинга и Предузећа.

Финансијски приходи су исказани у износу од 5.562 КМ, а чине их приходи од камата.

Остали приходи су исказани у износу од 85.730 КМ, а чине их углавном добици по основу продаје нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме (12.000 КМ), наплаћена отписана потраживања (1.005 КМ) и приходи од смањења обавеза, укидања неискоришћених дугорочних резервисања и остали непоменути приходи (72.412 КМ).

6.1.2. Расходи

Укупни расходи су исказани у износу од 17.010.470 КМ, а чине их пословни расходи, финансијски расходи и остали расходи.

Пословни расходи су исказани у износу од 15.919.685 КМ, а односе се на трошкове материјала, трошкове зарада, накнада зарада и осталих личних расхода, трошкове производних услуга, трошкове амортизације, трошкове резервисања, нематеријалне трошкове, трошкове пореза и трошкове доприноса.

Трошкови материјала су исказани у износу од 477.676 КМ, а односе се на трошкове материјала (219.829 КМ) и трошкове горива и енергије (257.847 КМ). Трошкови материјала се односе на трошкове канцеларијског и режијског материјала (41.774 КМ), ситног алата и инвентара (14.082 КМ), трошкове ауто гума (23.479 КМ), трошкове ХТЗ опреме (77.701 КМ) и трошкове материјала за текуће одржавање (62.793 КМ). Трошкови горива и енергије се односе у највећем дијелу на трошкове нафте, бензина и осталих деривата (113.632 КМ) и трошкове електричне енергије (142.697 КМ), од чега се дио трошкова електричне енергије од 83.597 КМ, односи на трошкове са повезаним правним лицима.

Трошкови зарада, накнада зарада и осталих личних расхода су исказани у износу од 5.050.253 КМ, а односе се на трошкове бруто зарада и бруто накнада зарада (4.384.742 КМ) и остале личне расходе (665.511 КМ). Трошкове бруто зарада и бруто накнада зарада чине бруто зараде (3.190.411 КМ) и бруто накнаде зарада запослених (1.194.331 КМ).

Бруто накнаде зарада односе се на накнаде за рад недјељом (48.505 КМ), дане празника (148.687 КМ), плаћено одсуство (27.644 КМ), годишњи одмор (342.141 КМ), боловање (156.986 КМ), ноћни рад (117.363 КМ), прековремени рад (17.214 КМ), приправност (2.549 КМ) и минули рад (208.212 КМ), бруто накнаде члановима управног одбора (50.746 КМ), бруто накнаде члановима одбора за ревизију, накнаде директору интерне ревизије (36.817 КМ) и остале накнаде (37.467 КМ).

Чланом 81. став (1) тачка 4. Колективног уговора Мјешовитог холдинга „Електропривреда Републике Српске“ а. д. Требиње, дефинисано је да радник за рад празником има право на накнаду основне плате, коју имају и радници који не раде (у износу од 100%), као и право на плаћене ефективне сате увећане за 50% по основу рада на дан празника, што укупно износи 250%. Предузеће је у 2019. години обрачунавало основну плату од 100% и увећање за рад празником за 150%.

Остали лични расходи највећим дијелом се односе на помоћ за рођења дјетета (19.095 КМ), помоћ у случају смрти (11.141 КМ), трошкове запослених на службеном путу (19.526 КМ), трошкове превоза запослених на посао (44.698 КМ), накнаде за регрес (234.086 КМ), накнаде за исхрану у току рада (274.610 КМ) и накнаде према одлукама Предузећа (51.939 КМ), које су исплаћене према члану 84. Колективног уговора, којим је дефинисано да послодавац може поводом прославе дана Послодавца исплатити накнаду у висини до 70% једне просјечне нето плате послодавца остварене у претходној години, под условом да је остварио позитиван финансијски резултат у претходној години.

Ревизијским активностима у процесу обрачуна и исказивања трошкова зарада, накнада зарада и осталих личних расхода запослених, нису утврђене неправилности.

Трошкови производних услуга исказани су у износу од 1.208.318 КМ, а односе се на трошкове транспортних услуга (67.124 КМ), трошкове услуга одржавања (603.750 КМ), трошкове закупа (513 КМ), трошкове рекламе и пропаганде (72.682 КМ) и трошкове осталих услуга (464.244 КМ).

Трошкови транспортних услуга највећим дијелом се односе на трошкове поштарине (7.377 КМ), фиксних (10.888 КМ) и мобилних (41.957 КМ) телефона и интернет услуга и бежичног преноса података (6.806 КМ).

Трошкови услуга текућег одржавања највећим дијелом се односе на трошкове услуга на текућем одржавању опреме (560.994 КМ) и одржавању аутомобила (41.165 КМ). Трошкови услуга текућег одржавања опреме највећим дијелом се односе на услуге од 222.454 КМ, по основу Уговора између Холдинга и Конзорција Ланако ИТ Бања Лука, Проинтер ИТСС Бања Лука и Проинтер ИТ „Solutions and Services“ Београд, који је закључен 30.06.2017. године, на период од 36 мјесеци, а на име услуга надзора, одржавања и администрације САП инфраструктуре, одржавања САП ЕРП система уз проширење постојећих функционалности, набавке САП лиценци и одржавања САП лиценци Холдинга и 11 зависних предузећа у саставу Холдинга и 128.000 КМ на име трошкова техничке подршке „SCADA“- систем. Трошкови за услуге одржавања возила односе се на набавку услуга редовног и ванредног сервиса возила.

Трошкови рекламе и пропаганде су исказани по основу закључених уговора путем преговарачког поступка између Предузећа и појединих спортских клубова и удружења на име пружања услуга рекламе и оглашавања.

Трошкови осталих услуга су исказани у износу од 464.244 КМ, а односе се на трошкове комуналних услуга (29.816 КМ), накнада за кориштење ауто - пута (1.945 КМ), остале производне услуге (241.062 КМ), трошкове секундарне и терцијарне регулације (180.421 КМ) и трошкове за производне услуге (11.000 КМ). Остале производне услуге највећим дијелом се односе на трошкове спровођења чишћења плутајућег отпада из акумулационих језера, корита Црне ријеке укључујући и обални појас (92.049 КМ), обраду података геодетских мјерења и физикалних мјерења и геодетског осматрања бране (37.700 КМ), спровођења мониторинга ифтиофауне и акватичких заједница воде и израда анализе и извјештаја о процјени штете рибљег фонда и акватичких заједница (14.500 КМ), спровођење мјерења интензитета утицаја на животну средину (17.000 КМ), провјера параметара подешавања система побуде агрегата 1 и агрегата 2 (24.940 КМ). Трошкови секундарне и терцијарне регулације (180.421 КМ) се односе на фактурисане трошкове од стране Холдинга, на основу Уговора о међусобним економским односима.

Трошкови амортизације исказани су у износу од 6.051.008 КМ, обрачунати су према процијењеном корисном вијеку употребе појединих група некретнина, постројења и опреме и нематеријалних улагања и примијењених стопа за обрачун амортизације.

Трошкови резервисања су исказани у износу од 9.210 КМ, а односе се на обрачун садашње вриједности акумулираних права запослених на име отпремнина и јубиларних награде на дан 31.12.2019. године.

Нематеријални трошкови исказани су у износу од 843.409 КМ, а односе се на трошкове непроизводних услуга (665.597 КМ), трошкове репрезентације (37.790 КМ), трошкове премије осигурања (17.975 КМ), трошкове платног промета (3.680 КМ), чланарина (8.982 КМ) и остале нематеријалне трошкове (109.385 КМ).

Трошкови непроизводних услуга највећим дијелом се односе на трошкове општинских и заједничких послова које обавља Холдинг за Предузеће (309.706 КМ), а према Уговору о међусобним економским односима од 26.01.2010. године, трошкове обуке помоћног особља (99.250 КМ) и трошкове обуке за одржавање МХЕ „Бочац 2“ (99.680 КМ).

У оквиру наведених трошкова исказани су и трошкови за адвокатске услуге у годишњем износу од 38.220 КМ (услуге су фактурисане у паушалним мјесечним износима од по 3.185 КМ без прилога о обављеним услугама за мјесец), а на основу Уговора о вршењу правно – консултантских услуга и услуга заступања, који је закључен 04.06.2018. године на период од три године у вриједности од 114.660 КМ са ПДВ - ом.

Трошкови репрезентације се углавном односе на трошкове репрезентације у властитом објекту (11.707 КМ), трошкове угоститељских услуга (12.921 КМ) и угоститељских услуга приликом јубиларних прослава Крсне славе и Дана Предузећа (12.681 КМ).

Трошкови премије осигурања се односе на трошкове осигурања за регистрацију моторних возила (10.291 КМ) и осигурање запослених (7.684 КМ).

Остали нематеријални трошкови се углавном односе на трошкове огласа (5.944 КМ), судске трошкове (7.877 КМ), стипендије (6.400 КМ), претплате на стручне часописе (3.494 КМ), уговора о дјелу (29.666 КМ) и помоћи синдикату и Фонду солидарности (53.638 КМ). Помоћи синдикату и фонду солидарности су извршене на основу одлука Управе Предузећа.

Трошкови пореза су исказани у износу 2.113.194 КМ, а односе се на концесиону накнаду за коришћење електроенергетских објеката у износу од (1.639.301 КМ), накнаду за искориштену воду за производњу електричне енергије (315.993 КМ) и накнаду за обновљиве изворе енергије (109.082 КМ).

Трошкови доприноса су исказани у износу од 166.617 КМ, а односе се на европски добровољни пензијски фонд (2.454 КМ), регулаторну накнаду (70.312 КМ), комуналну накнаду (674 КМ), остале обавезне доприносе (34.709 КМ) и трошкове накнаде синдикату (58.468 КМ).

Финансијски расходи исказани су у износу од 952.469 КМ, а односе се на расходе по основу камата (950.198 КМ) и негативне курсне разлике (2.271 КМ).

Остали расходи су исказани у износу од 138.316 КМ, а углавном се односе на губитке по основу продаје и расходовања нематеријалних средстава, некретнина, постројења и опреме (120.715 КМ) и остале расходе (17.550 КМ). Остали расходи се односе на трошкове судских спорова (5.650 КМ) и накнаде трећим лицима (11.900 КМ).

6.1.3. Финансијски резултат

У Билансу успеха за период 01.01- 31.12.2019. године исказани су пословни приходи у износу од 21.502.974 КМ и пословни расходи у износу од 15.919.685 КМ, као и добитак редовне активности у износу од 4.636.389 КМ и губитак по основу осталих прихода и расхода у износу од 52.586 КМ, након чега је исказан добитак прије опорезивања у износу од 4.583.803 КМ. Одложени порески расходи периода су исказани у износу од 494.134 КМ, па је исказан нето добитак периода у износу од 4.089.669 КМ. Добитак чини нето добитак који припада већинским власницима у износу од 2.657.876 КМ и нето добитак који припада мањинским власницима у износу од 1.431.793 КМ.

6.2. Биланс стања

У обрасцу Биланс стања (Извјештај о финансијском положају) Предузећа на дан 31.12.2019. године исказана је уравнотежена вриједност активе и пасиве у износу од 298.501.747 КМ.

6.2.1. Актива

Пословна актива је на дан 31.12.2019. године исказана у износу од 425.394.616 КМ бруто вриједности, 145.970.846 КМ исправке вриједности и 279.423.770 КМ нето вриједности. Чине је стална средства и текућа средства.

6.2.1.1. Стална средства

Стална средства Предузећа су на дан 31.12.2019. године исказана у износу 403.637.315 КМ бруто вриједности, 144.516.596 КМ исправке вриједности и 259.120.719 КМ нето вриједности, а чине је нематеријална средства, некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине, биолошка средства и средства културе, као и одложена пореска средства.

Нематеријална средства исказана су у износу од 8.986.101 КМ бруто вриједности, 934.370 КМ исправке вриједности и 8.051.731 КМ нето вриједности. Односе се на улагања у развој (97.479 КМ), концесије, патенти, лиценце и остала права (184.908 КМ), остала нематеријална средства (6.663.344 КМ) и аванси и нематеријална средства у припреми (1.106.000 КМ).

Највећи дио осталих нематеријалних средстава (4.887.207 КМ) се односи на средства (право коришћења земљишта) које Предузеће користи у производњи или издаје у закуп. Предузеће је извршило процјену вриједности некретнина, постројења, опреме, инвестиционих некретнина и нематеријалне имовине на дан 31.12.2015. године и између осталих процијењених вриједности, процијењена је вриједност права коришћења земљишта на вриједност од 4.998.769 КМ. У достављеним информацијама за потребе спровођења предметне ревизије наведено је, да је Предузеће у складу са Акционим планом и гдје су се стекли законски услови за покретање неопходних процедура, проводило активности код надлежних институција, које су се односиле на поступке доказивања о непокретностима и утврђивања уписа права својине на непокретностима, које су признате и исказане у њиховим билансима и исте се користе у производњи, служе за административне сврхе или се издају у закуп.

Ревизијом је утврђено да признавање и исказивање дијела земљишта које припада објекту - управне зграде (29.003 КМ) и земљиште које припада објекту - гаража (32.490 КМ) није извршено према одредбама члана 4. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике („Службени гласник Републике Српске“, број 106/15) и одредбама МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема, којима је дефинисано евидентирање земљишта на позицији земљишта (за исто Предузеће посједује власничке документе). Такође, дио земљишта и пословни простор Предузеће издаје у закуп, а исто није признато у складу са одредбама члана 4. став (10) поменутог правилника и одредбама МРС 40 – Инвестиционе некретнине, којима је дефинисано да се на наведеној позицији исказује земљиште или зграде, које се држе ради остваривања прихода од издавања у закуп. Наведене неправилности су у току ревизије отклоњене и за исто није дата препорука.

Некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине исказане су у износу 394.234.928 КМ бруто вриједности, 143.568.814 КМ исправке вриједности и 250.666.114 КМ нето вриједности, а чине их грађевински објекти (175.208.653 КМ) и постројења и опрема (70.514.827 КМ), инвестиционе некретнине (2.106.433 КМ) и

аванси и некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми (2.836.201 KM).

Повећање вриједности наведених позиција извршено је по основу нових улагања, а смањење по основу обрачунатих трошкова амортизације, продаје и расхода. Планом јавних набавки планиране су инвестиције (9.588.200 KM), измјеном плана јавних набавки исте су планиране (3.758.600 KM), а извршење је исказано (433.055 KM). У Извјештају о пословању за 2019. годину је наведено да због комплексних услова у којима се Холдинг налази и препорукама Холдинга о преузимању мјера штедње, Предузеће је одгодило покретање планираних инвестиција, јер исто не угрожава сам процес производње. У складу са тим Предузеће није покренуло планиране пројекте из области реконструкције и модернизације постојећих објеката, те изградње нових производних објеката и израде инвестиционо техничке документације, већ је углавном у 2019. години реализовало раније покренуте инвестиције. Највеће улагање у наведеном периоду извршено је за санацију приступног пута (раскрсница Бања Лука - Мркоњић Град - ХЕ „Бочац“) и асфалтирање складишног простора у износу од 131.155 KM. Од осталих инвестиција које су реализоване у датом периоду, извршена је набавка трансформатора (69.900 KM), опреме за МХЕ Бочац 2 (систем управљања и операторска станица) у износу од 51.950 KM, као и вакумски прекидач за 35 kV (43.900 KM). Инвестиције су финансиране из властитих средстава и највећи дио инвестиција је покренут у 2018. години, а реализован у 2019. години.

Инвестиционе некретнине су исказане у износу од 2.106.433 KM односе се на земљиште и објекте у Рибогојилишту Језеро, које Предузеће издаје у закуп и остварује приход од истих. Дио инвестиционих некретнина није признат и исказан у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике и одредбама МРС 40 – Инвестиционе некретнине, што је шире објашњено у овој тачки уз позицију нематеријалних средстава. На дан 31.12.2019. године, Предузеће је вршило процјену фер вриједности инвестиционих некретнина и процијењена фер вриједност одговара исказаној књиговодственој вриједности.

Аванси, некретнине, постројења, опрема и инвестиционе некретнине у припреми исказане су у износу од 2.836.201 KM, од којих се износ од 2.667.592 KM односи на инвестиције за изградњу кућне турбине, а преостали износ од 168.609 KM се односи на неактивирани стална средства.

Комисија за активирање сталних средстава је према члану 17. став (9) Правилника о рачуноводственим политикама Холдинга, сачинила записник на дан 31.12.2019. године у коме је предложила да се улагања у стална средства у ранијим периодима и у периоду 2019. године, признају као расход текућег периода у укупном износу од 387.030 KM (позиције су планиране планом јавних набавки на позицији – инвестициони дио), а не као исправка материјално значајне грешке која је накнадно уочена. Извршено је прекњижавање са позиције средстава у припреми на слjedeће позиције пословних расхода:

- остале непроизводне услуге, по основу извршених услуга (99.250 KM) на име услуга обуке погонског особља за управљањем МХЕ „Бочац 2“ и (99.680 KM) на име услуга обуке (инжењеријски дио) за одржавање и коришћење МХЕ „Бочац 2“;
- трошкови за услуге на текућем одржавања опреме (128.000 KM), по основу извршених услуга годишње техничке подршке у постгарантном периоду за систем управљања (у претходним обрачунским периодима је евидентирано 89.600 KM на позицији средстава у припреми, а у 2019. години 38.400 KM);
- трошкови за услуге на текућем одржавања опреме (48.900 KM) по основу израде пројекта уградње генераторских прекидача. Уговор и фактура су из 2011. године

и дато је образложење комисије да је инвестиција прекомпликована и прескупа за реализацију и да се одустаје од наставка реализације ове инвестиције;

- остале производне услуге (11.200 КМ) по основу извршених пројектантских, истраживачких, консултантских и осталих услуга за изградњу МХЕ „Бочац 2“.

Одложена пореска средства су исказана у износу од 402.874 КМ. Према усвојеној рачуноводственој политици (члан 29) и захтјевима МРС 12 – Порези на добитак (параграф 13 и 24) одложена пореска средства су износи пореза из добитка који могу да се поврате у наредним периодима по основу одбитних привремених разлика, неискоришћених пореских одбитака и кредита. У 2019. години приликом израде финансијских извјештаја за 2019. годину искоришћен је износ од 289.274 КМ, према одредбама Закона о порезу на добит („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15, 1/17 и 58/19) и исти је признат као одложени порески расход периода у складу са чланом 60. став (6) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.2.1.2. Текућа средства

Текућа средства су на дан 31.12.2019. године исказана у износу 21.757.301 КМ бруто вриједности, 1.454.250 КМ исправке вриједности и 20.303.051 КМ нето вриједности, а чине их: залихе материјала (954.663 КМ), дати аванси (2.289 КМ), краткорочна потраживања (18.722.528 КМ), готовински еквиваленти и готовина (271.090 КМ) и активна временска разграничења (352.481 КМ).

Залихе материјала су исказане у износу 1.362.913 КМ бруто вриједности, 408.250 КМ исправке вриједности и 954.663 КМ нето вриједности, а односе се на залихе: материјала у складишту (301.903 КМ), материјала за ресторану (3.944 КМ), резервних дијелова (522.091 КМ), алата, инвентара и ХТЗ опреме и ауто гума (23.966 КМ), горива и мазива у складишту (81.785 КМ) и потрошног материјала у складишту (20.974 КМ). Правилником о рачуноводственим политикама Холдинга – пречишћен текст, није дефинисан начин исказивања залиха (ауто гуме, хтз опрема и ситан алат и инвентар) приликом издавања из складишта у употребу, до коначног отписа и искњижавања из евиденција.

Предузеће је признавање и вредновање залиха материјала вршило у складу са захтјевима МРС 2 - Залихе и чланом 8. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, којим је дефинисано да се залихе у оквиру финансијског књиговодства исказују на рачунима групе – залихе материјала, а трошење истих залиха исказује на одговарајућим рачунима у оквиру расхода.

Краткорочна потраживања, пласмани и готовина су исказани у износу 20.353.405 КМ бруто вриједности, 1.007.306 КМ исправке вриједности и 19.346.099 КМ нето вриједности, а чине их: краткорочна потраживања, готовински еквиваленти и готовина и активна временска разграничења.

Краткорочна потраживања су исказана у износу 18.751.073 КМ бруто вриједности, 28.545 КМ исправке вриједности и 18.722.528 КМ нето вриједности, а чине их потраживања од купаца – повезана правна лица по основу испоруке електричне енергије Холдингу (17.939.186 КМ), потраживања из специфичних односа (747.579 КМ) и друга краткорочна потраживања (35.763 КМ). Исказана укупна потраживања Предузећа од повезаних правних лица на дан 31.12.2019. године износе 18.686.765 КМ. На основу презентоване информације за потребе ревизије Предузеће је наплатило потраживања од повезаних правних лица у вриједности од 9.894.619 КМ и на састанцима управе Предузећа, редовно је разматрана могућност наплате преосталог дијела потраживања, која нису старија од 12 мјесеци.

Рачуноводственом политиком на нивоу Холдинга – пречишћени текст (члан 47. став 5.) дефинисано је да се не врши исправка потраживања која проистичу из односа са повезаним лицима која послују у систему, односно међусобних односа Холдинга и зависних предузећа.

Исправка потраживања од осталих купаца (правних и физичких лица), која нису наплаћена у року од 365 дана је вршена и иста износи 21.806 КМ.

Друга краткорочна потраживања су исказана у износу 42.502 КМ бруто вриједности, 6.739 КМ исправке вриједности и 35.763 КМ нето вриједности, а чине их потраживања од запослених (7.057 КМ), потраживања по основу рефундација за накнаду плата од фондова социјалне заштите (16.833 КМ) и остала потраживања по основу уговора о закупу (11.873 КМ).

Остали краткорочни пласмани исказани су у износу од 978.761 КМ бруто вриједности и 978.761 КМ исправке вриједности. Односе се на орочена новчана средства код Банке Српске а. д. Бања Лука у стечају. Предузеће је обезвриједило наведена новчана средства, јер увођењем привремене управе над банком од стране Агенције за банкарство Републике Српске, Предузеће није могло располагати новчаним средствима.

Готовина је исказана у износу од 271.090 КМ а чине је новчана средства на рачунима код пословних банака.

Активна временска разграничења су исказана у износу од 352.481 КМ. Признавање активних временских разграничења у износу од 329.880 КМ, није вршено у складу са чланом 20. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, којим је дефинисано да се на рачунима активних временских разграничења исказују расходи који су унапријед плаћени. На наведеној позицији признате су и исказане камате (по ануитетном плану) које доспијевају у 2020. години, а на име уговора о дугорочном кредиту код Нове банке а. д. Бања Лука. По наведеном основу исказана је и обавеза по основу камата по кредитима. Остали дио активних временских разграничења се односи на разграничене расходе на име рекламе за 2020. годину (10.416 КМ), колективног осигурања запослених за 2020. годину (6.453 КМ) и друга разграничења (5.732 КМ).

Препоручује се директору да обезбједи да се признавање активних временских разграничења врши у складу са чланом 20. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.2.2. Пасива

Пословна пасива је на дан 31.12.2019. године исказана у износу од 298.501.747 КМ, а чини је капитал и обавезе.

6.2.2.1. Капитал

У Билансу стања на дан 31.12.2019. године исказан је капитал у износу од 251.067.624 КМ, а исти чине основни капитал (102.354.487 КМ), резерве (53.000.600 КМ), ревалоризационе резерве (69.429.848 КМ) и нераспоређени добитак (26.282.689 КМ).

Основни капитал чини акцијски капитал који је уписан у судски регистар код Основног суда у Бања Луци и усаглашен је са исказаним капиталом у пословним књигама. Основни капитал чини акцијски капитал чији је власник Холдинг 65%, ваучер понуда 20%, Фонд Пензијског и инвалидског осигурања Републике Српске а. д. Бања Лука 10% и Фонд за реституцију Републике Српске а. д. Бања Лука 5%.

Резерве су исказане у износу од 53.000.600 КМ, а чине их законске резерве (4.436.303 КМ), статутарне резерве (237.634 КМ) и остале резерве (48.326.663 КМ). Законске резерве су исказане у складу са чланом 231. Закона о привредним друштвима и чланом 36. Закона о јавним предузећима. На основу одлуке Скупштине акционара Предузећа од 04.12.2019. године, извршена је прерасподјела добити за 2018. годину у износу од 1.836.412 КМ, на сљедећи начин Законске резерве (91.821 КМ), Статутарне резерве (55.092 КМ) и Нераспоређена добит (1.689.499 КМ). Чланом 95. Статута Предузећа је дефинисано да се у законске резерве уноси 5% добити текуће године умањене за губитак из претходне године, све док те резерве заједно са резервама капитала не достигну висину од најмање 10% основног капитала.

Остале резерве представљају резерве по основу ревалоризације капитала, примјеном званичних коефицијената ревалоризације у ранијим периодима (до 31.12.2000. године). У току 2019. године извршен је пренос 48.326.663 КМ са статутарних резерви на остале резерве. Чланом 231. став (1) Закона о привредним друштвима, дефинисано је да резерве акционарског друштва чине законске резерве, резерве капитала, статутарне и друге резерве, а ставом (6) је дефинисано да акционарско друштво може својим оснивачким актом прописати статутарне резерве, њихову висину и намјене за које се могу користити, те да се у статутарне резерве могу уносити само износи који потичу из добити акционарског друштва.

Ревалоризационе резерве су исказане у износу од 69.429.848 КМ формиране су од позитивних ефеката процјене некретнина, постројења, опреме и нематеријалних улагања извршених на дан 31.12.2008. године, 31.12.2011. године и 31.12.2015. године (последња процјена).

Нераспоређени добитак исказан је у износу од 26.282.689 КМ, а чине га нераспоређени добитак ранијих година (22.193.020 КМ) и нераспоређени добитак текуће године (4.089.669 КМ). Предузеће је у 2019. години, као и претходних година, извршило пренос раније остварених позитивних ефеката ревалоризације за износ обрачунате амортизације сталних средстава (континуирани) у износу од 1.431.780 КМ у корист нераспоређеног добитка ранијих година, умјесто нераспоређеног добитка текуће године, како је дефинисано чланом 25. став (2) тачка 4) Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.2.2.2. Резервисања, одложене пореске обавезе и разграничени приходи

Разграничења, одложене пореске обавезе и разграничени приходи су исказани у износу од 7.291.334 КМ, а односе се на резервисања за накнаде и бенефиције запослених на име процјене овлашћеног актуара (206.161 КМ), одложене пореске обавезе (6.676.414 КМ) и остала дугорочна резервисања (408.759 КМ).

Резервисања за накнаде и бенефиције запослених се односе на садашњу вриједност акумулираних права запослених на отпремнине и јубиларне награде у складу са захтјевима МРС 19 – Примања запослени и иста су исказана на основу обрачуна и извјештаја овлашћеног актуара на дан 31.12.2019. године.

Одложене пореске обаве су признате у складу са захтјевима МРС 12 – Порези на добитак, по основу обрачуна пореза на добит по стопи од 10%, и настале су као посљедица различитог обрачуна амортизације у рачуноводствене и пореске сврхе. Предузеће користи стопе обрачуна амортизације у рачуноводствене сврхе утврђене на основу процјене вијека трајања сталних средстава, а на основу извршене процјене од стране овлашћених процјењивача (последња процјена је извршена на дан 31.12.2015. године), а стопе амортизације у пореске сврхе утврђене су одредбама Правилника о амортизацији сталних средстава у пореске сврхе („Службени гласник Републике Српске“, број 96/17).

Остала дугорочна резервисања се односе на резервисања по основу дисконта дугорочних кредита и свођење истих на фер вриједност.

6.2.2.3. Обавезе

Обавезе су исказане у износу од 21.064.812 КМ, а чине их дугорочне обавезе и краткорочне обавезе.

Дугорочне обавезе су исказане су у износу од 16.832.061 КМ, а чине их дугорочне обавезе по основу дугорочних ино кредита у износу од 9.846.382 КМ и кредитне обавезе према домаћим банкама 6.985.679 (наведени износи су без текућих доспијећа за 2019. годину – краткорочни дио обавеза). Ино кредитне обавезе Предузећа се односе на дугорочне кредите од међународних кредитних институција (три уговора о кредиту у којима Предузеће није уговорна страна). Дужник по овим уговорима је Холдинг, јер су уговори закључени са Холдингом у своје име а за рачун зависних предузећа. Предузеће врши евидентирање и плаћање кредита у складу са инструкцијама Холдинга.

Краткорочне обавезе су исказане у износу од 4.232.751 КМ а чине их обавезе за дио дугорочних финансијских обавеза који за плаћање доспијева у периоду до једне године (2.188.458 КМ), обавезе из пословања (417.921 КМ), из специфичних послова – према Холдингу (24.947 КМ), обавезе за зараде и накнаде зарада (355.508 КМ), друге обавезе (491.210 КМ), обавезе за ПДВ (311.387 КМ), обавезе за остале порезе и доприносе и друге дажбине (307.325 КМ) и пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања (135.995 КМ).

Дио дугорочних финансијских обавеза који за плаћање доспијева до годину дана односи се на текућа доспијећа дугорочних кредита (1.559.995 КМ према кредиту код Нове банке и 628.463 КМ по ино кредитима).

Обавезе из пословања чине углавном обавезе према добављачима повезана правна лица (86.237 КМ), обавезе у земљи (305.462 КМ) и обавезе из иностранства (26.152 КМ).

Обавезе на зараде и накнаде зарада се односе се на неплаћене обавезе на име зарада и накнада зарада за децембар мјесец 2019. године и то обавезе на зараде и накнаде зарада (217.817 КМ), обавезе за порезе на плату (15.390 КМ), обавезе за доприносе на плату (119.817 КМ) и обавезе за порез и доприносе за топли оброк (2.487 КМ).

Друге обавезе се односе на обавезе за неисплаћене дивиденде малим акционарима (104.467 КМ), обавезе на име камата по дугорочном кредиту који доспијева у 2020. години (329.880 КМ) и исте нису признате у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике, што је шире објашњено у тачки 6.2.1.2. (активна временска разграничења), остале обавезе (45.365 КМ) и друге обавезе (11.498 КМ).

Обавезе за остале порезе, доприносе и друге дажбине се односе на обавезе према општинама на име накнаде за потопљено земљиште (106.676 КМ) и на име концесионе накнаде (157.298 КМ).

Пасивна временска разграничења и краткорочна резервисања односе се углавном на разграничене обрачунате трошкове камата по ануитетним плановима за ино кредите са стањем на дан 31.12.2019. године.

У периоду од 01.01. до 28.02.2020. године плаћене су краткорочне обавезе у износу од 1.371.824 КМ (обавезе за лична примања 355.508 КМ, обавезе из пословања 389.213 КМ и друге обавезе 627.103 КМ).

6.2.3. Ванбилансна евиденција

У Билансу стања на дан 31.12.2019. године исказана је ванбилансна актива и пасива у износу од 19.077.977 КМ, а највећим дијелом се односи на евиденцију:

- интерних односа унутар Холдинга са стањем на дан 31.12.2004. године у складу са Одлуком Владе Републике Српске (07.03.2006. године), који на дан 31.12.2019. године износе 18.853.953 КМ. Наведеном Одлуком усвојен је Извјештај о процјени вриједности основних средстава и капитала на дан 31.12.2004. године, са анулирањем интерних потраживања и обавеза, што нема за посљедицу отпис екстерних потраживања од купаца. У току 2019. године по наведеном основу наплаћена су и смањења интерна потраживања у износу од 983 КМ;
- примљених средстава обезбјеђења у износу од 66.738 КМ;
- датих средстава обезбјеђења у износу од 88.278 КМ, по основу уговора о концесији од 21.06.2018. године и анекса уговора о концесији од 12.09.2019. године за пројектовање, изградњу и коришћење хидроелектране „Кућна трибина“;
- спорна имовина у износу од 65.200 КМ.

Ванбилансна евиденција је исказана у складу са чланом 62 и 63. Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.3. Биланс токова готовине

У Билансу токова готовине (Извјештај о токовима готовине) на дан 31.12.2019. године исказани су укупни приливи готовине из пословних активности (16.630.616 КМ) и одливи готовине (15.013.719 КМ), што је резултирало нето приливом готовине из пословних активности (1.616.897 КМ). Приливи готовине из активности инвестирања су исказани (949.274 КМ) а одливи (1.268.928 КМ), што је резултирало негативним токовима готовине из активности инвестирања (319.654 КМ). Исказани су негативни одливи готовине из активности финансирања (1.477.026 КМ). Готовина на почетку периода од 450.873 КМ и укупни негативни нето одлив готовине на дан 31.12.2019. године од 179.783 КМ, дају салдо готовине на крају обрачунског периода у износу од 271.090 КМ, што одговара исказаној позицији готовине у Билансу стања.

Ревизијским активностима је утврђено да је Биланс токова готовине припремљен у складу са захтјевима МРС 7 - Извјештај о токовима готовине и одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, задруге, друга правна лица и предузетнике.

6.4. Временска неограниченост пословања

Предузеће је у складу са захтјевима МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја, објелоданио у Напоменама уз финансијске извјештаје да ће наставити своје пословање у складу са начелом сталности пословања.

6.5. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према достављеним информацијама за потребе ревизије, на дан 31.12.2019. године против Предузећа се води 5 судских спорова укупне вриједности од 436.839 КМ (основ спорова је углавном дуг, накнада штете и радни спор), без ефеката потенцијалних затезних камата, а Предузеће је покренуло 8 судских спорова укупне вриједности од 66.746 КМ.

Осим наведених судских спорова, против Предузећа је покренут спор у вриједности од 1.390.544 КМ, од стране Општине Јајце на име права на накнаду штете за

потопљено земљиште. На име правоснажне првостепене и другостепене пресуде, закључено је поравнање са Општином Јајце, у коме се Предузеће обавезало да ће наведени дуг платити у 10 мјесечних рата у укупном износу од 1.952.041 КМ (дуг је по основу пресуде Окружног привредног суда у Бања Луци, заједно са доспјелим дугом за 2015., 2016. и 2017. годину). Предузеће је до доношења пресуде Врховног суда Републике Српске, платило износ од 1.800.000 КМ. Пошто је Врховни суд Републике Српске усвојио ревизију пресуде, поднесену од стране Предузећа, Општини Јајце је упућен захтјев за регрес уплаћених средстава по споразуму о поравнању. На пресуду Врховног суда Републике Српске, Општина Јајце је поднијела апелацију Уставном суду Републике Српске. Дана 05.11.2020. године Предузеће је запримило Одлуку Уставног суда Републике Српске, којом се апелација Општине Јајце прихвата и упућује повреда права на имовину, затим укида пресуда Врховног суда Републике Српске и налаже се Врховном суду Републике Српске да донесе пресуду у складу са одлуком Уставног суда Републике Српске. Врховни суд Републике Српске, до завршетка ревизије није одлучио по одлуци Уставног суда Републике Српске.

6.6. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје за период 01.01 - 31.12.2019. године сачињене су и Напомене које пружају неопходне информације о Предузећу, примијењеним прописима за израду годишњег обрачуна, рачуноводственим политикама и процјенама, али исте дијелом не задовољавају захтјеве Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања, јер нису објелодањене информације:

- допунске у односу на информације које су приказане у извјештају - Биланс токова готовине и не садрже наративне описе објелодањених ставки за токове готовине, према захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја (параграф 7);
- о власништву над некретнинама и земљиштем, о бруто књиговодственој вриједности сваке потпуно амортизоване некретнине, постројења и опреме, а која је још у употреби, о вриједности закључених а нереализованих уговора, према захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема (параграф 74 и 79);
- о износивама камата који доспијевају за плаћање у 2020. години;
- о судском спору који се води против Предузећа од стране Општине Јајце, што није у складу са одредбама МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја (параграф 114. д.) и МРС 37 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина (параграф 86).

Препоручује се директору да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују информације у складу са захтјевима Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Ревизијски тим

Станојка Вучетић, с. р.

Невена Малишановић, с. р.